

dnia 20 grudnia 2023 roku

**Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych i Administracji**

**Petycja
w sprawie zmiany art. 71c ust. 5 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.
U. z 2023 r. poz. 171, z późn. zm.)**

Art. 71c ust. 5 ustawy o Policji ma brzmienie: „Szkoleniu okresowemu podlega policjant oraz policjant pełniący służbę na stanowisku kierowniczym - nie rzadziej niż raz na 5 lat, a w przypadku służby na stanowisku służbowym, na którym występują **warunki szczególnie uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia** - nie rzadziej niż raz na 3 lata.”

Cyt. wyżej postanowienia są niewłaściwe, ponieważ:

1. Częstotliwość szkoleń okresowych z dziedziny bhp została określona w § 15 ust. 1 i 2 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (Dz. U. z 2004 r. Nr 180, poz. 1860, z późn. zm.), które zgodnie z art. 71a ust. 6 ustawy o Policji dotyczą także policjantów - „w sprawach bezpieczeństwa i higieny służby stosuje się odpowiednio przepisy działu dziesiątego Kodeksu pracy, a także przepisy wykonawcze wydane na jego podstawie...”.
2. W przepisach, regulujących daną problematykę w odniesieniu do funkcjonariuszy innych służb mundurowych, tj.:
 - ustawa z dnia 12 października 1990 r o Straży Granicznej (t.j. Dz.U. z 2023 poz. 1080), - ustawa z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1136.),
 - ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1900, z późn. zm.),
 - ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1328, z późn. zm.),
 - ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 536),brak jest zapisów dot. częstotliwości szkoleń okresowych; w tych przypadkach stosuje się postanowienia § 15 rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 27 lipca 2004 r. w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy (z późn. zm.).

3. Termin: „**warunki szczególnie uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia**” nie został zdefiniowany w ustawie, więc nie ma podstaw do stosowania art. 71c ust. 5 ustawy o Policji.

Co prawda w art. 86 ustawy o Policji jest mowa o **warunkach szczególnie uciążliwych i szkodliwych dla zdrowia** lecz warunki te odnoszą się do kwestii związanych z urlopami dodatkowymi, a nie do zagadnień związanych z bezpieczeństwem i higieną służby, które zostały uregulowane w art. 71 a, b i c ww. ustawy. Ponadto należy zauważyć, że ww. terminy różnią się; w pierwszym przypadku użyty został spójnik „**lub**”, a w drugim - „**i**”.

4. Jeśli nawet przyjąć, że warunki szczególnie uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia to są te warunki, o których mowa w art. 86 ustawy o Policji i w § 12 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 19 września 2014 r. w sprawie urlopów policjantów (t.j. Dz. U. z 2023 r., poz. 2213), to:

1. Do grupy pełniących służbę w warunkach szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia należy zakwalifikować wszystkich funkcjonariuszy.

Wynika to między innymi z postanowień:

- § 12 ust. 1 pkt 2) ppkt. e ww. rozporządzenia - policjant ma prawo do 9 dni urlopu dodatkowego urlopu jeżeli podczas pełnienia służby stwierdzono przekroczenie najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia określonych w odrębnych przepisach, w warunkach narażenia na hałas.
- § 8 ust. 1 zarządzenia nr 2 Komendanta Głównego Policji z dnia 19 stycznia 2023 r. w sprawie organizacji wyszkolenia strzeleckiego policjantów - „§ 8. 1. Corocznie policjanci: 1) przystępują do co najmniej 2 strzelań w I, II i III kwartale danego roku, z broni palnej krótkiej”;

oraz wyników badań środowiska pracy - podczas strzelania z broni palnej występują przekroczenia maksymalnego poziomu dźwięku A i szczytowego poziomu dźwięku C (zmierzone poziomy to odpowiednio - ok. 125 dB i ok. 145 dB, a wartości dopuszczalne - 115 dB i 135 dB).

Należy przy tym podkreślić, że katalog warunków szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia został zawarty w § 12 ust. 1 pkt 1 a-e, pkt. 2 a-g, pkt. 3 a-e i pkt. 4 a, b rozporządzenia w sprawie urlopów policjantów. Zakładając, że są one warunkami o których mowa w art. 71 c ust. 5 ustawy o Policji, to do zakwalifikowania funkcjonariusza do grupy szkoleniowej pełniących służbę w warunkach szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia, nie jest wymagane spełnienie kryterium ekspozycji na czynnik szkodliwy lub uciążliwy dla zdrowia przez co najmniej 80 godzin w miesiącu i przerwy, w szczególności z powodu choroby, urlopu czy zwolnienia od zajęć służbowych, trwającej nieprzerwanie dłużej niż 3 miesiące w ciągu roku, ponieważ są to kryteria konieczne do uzyskania urlopu. Policjanci pełniący służbę w tych warunkach krócej, nie mają prawa do urlopu ale z całą pewnością należy ich zakwalifikować, w rozumieniu art. 71 c ust. 5 ustawy o Policji, jako pełniących służbę na stanowiskach, na których **występują** warunki szczególnie uciążliwe lub szkodliwe dla zdrowia.

2. Szkolenie nie rzadziej niż co 3 lata policjantów pracujących w warunkach, o których mowa w § 12 ust. 1 pkt 1) a, b i c przytoczonego rozporządzenia, tj. odsłuchujących rozmowy telefoniczne, wykonujących czynności służbowe w pomieszczeniach zlokalizowanych poniżej poziomu otaczającego terenu czy pozbawionych stałego naturalnego oświetlenia, z całą pewnością jest przesadne.

W przypadku wykonywania pracy w tych warunkach wymaga się aby spełnione były kryteria określone w §§ 18, 25, 26 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 26 września 1997 r. w sprawie ogólnych przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy (t.j. Dz. U. z 2003 r. nr 169 poz. 1650, z późn. zm.) oraz w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 1 grudnia 1998 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowiskach wyposażonych w monitory ekranowe (Dz. U. z 1998 r. nr 148 poz. 973, z późn. zm.).

Należy przy tym nadmienić, że pełnienie służby na stanowiskach, na których dokonuje się tzw. odsłuchów w zasadzie niczym się nie różni od pracy na stanowiskach administracyjno - biurowych (z wyjątkiem, jak i wszystkich policjantów, uczestnictwa w programowych zajęciach wyszkolenia strzeleckiego). Istotny jest także fakt, że obecnie, na podstawie art. 23 73 § 22 Kodeksu pracy, szkolenie pracowników administracyjno - biurowych nie jest wymagane z uwagi na to, że rodzaj przeważającej działalności Policji w rozumieniu przepisów o statystyce publicznej znajduje się w grupie działalności, dla której ustalono trzecią kategorię ryzyka w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych.

Analogicznie należy odnieść się do traktowania służby w pomieszczeniach zlokalizowanych poniżej poziomu otaczającego terenu jako służby w warunkach szczególnie uciążliwych lub szkodliwych dla zdrowia, zwłaszcza wtedy kiedy pomieszczenia te spełniają wymagania przepisów techniczno - budowlanych i uzyskana jest zgoda właściwego wojewódzkiego inspektora sanitarnego, a podłoga i ściany są właściwie zabezpieczone przed wilgocią, niekorzystnymi warunkami cieplnymi i nasłonecznieniem, drganiem oraz innymi czynnikami szkodliwymi i uciążliwościami, zapewnione jest oświetlenie naturalne i sztuczne, odpowiednia temperatura oraz wymiana powietrza.

Podobnie można uzasadnić pracę w pomieszczeniach pozbawionych stałego naturalnego oświetlenia lub celowo przyciemnionych, w których ze względów technologicznych lub ze względu na rodzaj wykonywanej służby stosowane jest wyłącznie sztuczne oświetlenie. Są to często występujące warunki pracy w zakładach produkcyjnych, galeriach, sklepach wielkopowierzchniowych, itd. Brak stałego naturalnego oświetlenia wynika także z systemu pracy (praca na nocnej zmianie), warunków klimatycznych (zwłaszcza w okresie jesienno - zimowym), usytuowania pomieszczeń służbowych (z oknami od strony północnej czy zasłoniętymi drzewami lub zabudowaniami), co powoduje, że przez znaczną część roku pracownicy korzystają tylko, lub częściowo, z oświetlenia ekлекtycznego. Oświetlenie sztuczne nie jest zakwalifikowane jako czynnik szkodliwy, a uciążliwości wynikające z jego

stosowania nie występują kiedy spełnione są wymagania określone PN - EN 12464 - 1:2022 - 01 Światło i oświetlenie. Oświetlenie miejsc pracy. Część 1: Miejsca pracy we wnętrzach, dot. m. in. rozkładu luminancji, natężenia, równomierności, temperatury barwowej czy wskaźnika oddawania barw.

5. W obecnym stanie prawnym ma miejsce paradoksalna sytuacja kiedy funkcjonariuszy pracujących w ww. pomieszczeniach lub warunkach należy szkolić nie rzadziej niż raz na 3 lata, a policjantów pełniących służbę patrolowe - interwencyjną lub na drogach i wykonujących czynności bezpośrednio związane z ochroną życia i zdrowia ludzi oraz mienia czy ochroną bezpieczeństwa i porządku publicznego - nie rzadziej niż raz na 5 lat (w praktyce stosuje się z reguły maksymalne dopuszczalne okresy - 3 i 5 lat).

Przedstawione wyżej argumenty wskazują, że nie ma podstaw aby policjantów traktować inaczej niż funkcjonariuszy innych służb mundurowych oraz pracowników.

W związku z tym wnoszę o spowodowanie zmian w ustawie o Policji poprzez wykreślenie ust. 5 art. 71c.

Spowoduje to, że w odniesieniu do policjantów stosowane będą postanowienia § 14 ust. 2 pkt. 6 i § 15 ust. 2 rozporządzenia w sprawie szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy: „pracownicy niewymienieni w pkt 1-5, których charakter pracy wiąże się z narażeniem na czynniki szkodliwe, uciążliwe lub niebezpieczne albo z odpowiedzialnością w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy”, „Szkolenie okresowe osób wymienionych w § 14 ust. 2 pkt. 1 i 3-6 powinno być przeprowadzane nie rzadziej niż raz na 5 lat ...”. Wówczas, na podstawie § 15 ust. 3 przytoczonego rozporządzenia, po konsultacji z przedstawicielami policjantów, możliwe będzie zwiększenie częstotliwości szkoleń, np. do 3 lat, czy nawet do roku.

Z poważaniem